

Metsähallitus

kirjaamo@metsa.fi

Asia: Lausuntopyyntö Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Suomen Latu on valtakunnallinen ulkoilujärjestö ja visiomme on, että jokainen löytäisi itselleen mielekkään ja hyvää oloa tuottavan tavan liikkua ja ulkoilla luonnossa. Tästä syystä katsomme hoito- ja käyttösuunnitelmaa ainoastaan luonnon virkistyskäytön näkökulmasta.

Hossan kansallispuisto

Vuonna 2017 Hossasta tuli kansallispuisto. Alueen käyntimäärä kaksinkertaistui verrattuna retkeilyalueen edellisen vuoden kävijämäärään.

Kuten hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan, Hossan vetovoima on alueen kauniissa maisemissa, luonnonrauhassa, monipuolisissa harrastusmahdollisuuksissa, hyvissä maasto- ja muissa palveluissa sekä mielenkiintoisessa historiassa. Alueen keskeisimmiksi käyttömuodoiksi todetaan matkailu- ja virkistyskäyttö, kalastus ja metsästys.

Tähän nähden Hossan hoito- ja käyttösuunnitelmasta puuttuu luonnon virkistyskäytön kehittämisen konkreettinen tavoitteellisuus, tai sitä ei ole kirjoitettu näkyviin. Kasvavien kävijämäärien keskellä on keskeistä, että virkistyskäyttöä ei vain ”kehitetä tarpeen mukaan”, kuten hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan useassa kohdassa, vaan ollaan askel edellä, kehitetään haluttuja palveluja aktiivisesti ja ennakolta, ohjataan kävijöitä ruuhkautumisen estämiseksi ja profiloidaan aluetta palveluilla. Siihen on hyvä mahdollisuus, koska kansallispuistostatus on uusi.

Ulkoilun ja virkistyskäytön näkökulmasta hoito- ja käyttösuunnitelma antaa hyvin vähän konkreettista tietoa alueeseen kohdistuvista kehittämistoimista.

”Esteetöntä luontomatkailua edistetään”, on hyvä tavoite ja se vastaa piilossa olevaan kysyntään. Olisimme mielellämme lukeneet suunnitelmasta, millaisia suunnitelmia tästä on.

”Kansallispuiston reitistöä kehitetään tulevaisuudessa käyttäjien tarpeet ja suojelevarvot huomioiden.” Millaisia suunnitelmia tähän on? Ovatko keskiössä ympyrän muotoiset päiväreitit vai pidemmät reitit? Tai mille ulkoilulajeille erityisesti nähdään olevan tarpeen kehittää olosuhteita? Ympyräreitit ovat retkeilijöille usein houkuttelevimpia ja toisaalta ne vastaavat valtioneuvoston vuosien 2016-2019 kansallisen kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen vaateisiin edistää kestävä kehitystä.

Suunnitelmassa todetaan, että pyöräily on sallittu siihen erikseen osoitetuilla reiteillä, mutta liitteenä olevista kartoista ei selviä, mihin näitä reittejä on osoitettu tai aiotaan jatkossa osoittaa. Siten emme voi ottaa kantaa pyöräilyreitistöön.

Lisäksi suunnitelmassa todetaan, että ”Maastopyöräilyreitistön vetovoimaisuutta kehitetään tarvittaessa.” On selvää, että maastopyöräilijöiden harrastajamäärä kasvaa edelleen. Hyvät ja laadukkaat, lajille vetovoimaiset reitit ovat myös matkailullisesti tärkeitä. Virkistyskäytön kehittämisen näkökulmasta on oleellista, aiotaanko maastopyöräilyreitistön vetovoimaisuutta kehittää lisäämällä reittejä, niiden laatua vai reittien varrella olevia palveluja tai miten määräytyy kehittämistarve.

Hiihdosta todetaan ainoastaan, että ”myös muiden tahojen ylläpitämien koneellisesti hoidettujen hiihtolatujen ja muiden talvireittien sijainti puiston alueella on mahdollista sopimuksen mukaan.” Hoito- ja käyttösuunnitelman päivitystä käynnistettäessä uutisoitiin siitä, että kansallispuiston latupolitiikkaa pohditaan uudestaan. Lausunnolla oleva hoito- ja käyttösuunnitelma jättää kuitenkin kokonaan vastaamatta siihen, miten hiihtolatujen ylläpitoa tullaan jatkossa tekemään.

Lumikenkäilystä tai talvipyöräilystä ei mainita mitään. Koiravaljakkoreiteistä todetaan, että se on mahdollista erikseen osoitetuilla reiteillä. Myös vesiretkeilyn olosuhteiden (laiturit ym.) kehittäminen jää epäselväksi.

Leiriytyminen on sallittua huolletuilla taukopaikoilla. Koska Hossassa on mahdollisuus retkeillä pidempiä matkoja syrjävyöhykkeellä, olisi luontevaa,

että myös tilapäinen leiriytyminen ainakin jossain syrjävyöhykkeellä olisi mahdollista. Jäsenistöltä saamamme palautteen mukaan huolletut tauko-paikat ovat toisinaan ruuhkaisia ja usein myös äänekkäitä, jolloin leiriytymis-olosuhteet eivät palvele pidempiä retkiä tekeviä ja erämaisempaa rauhaa hakevia retkeilijöitä. Esitämmekin, että syrjävyöhykkeellä leiriytyminen mahdollistetaan. Joka tapauksessa siellä liikkuvat vain omatoimiset ja koke-neet retkeilijät.

Järjestyssäännöllä on keskeinen vaikutus siihen, miten alueita lopulta voi-daan käyttää eri retkeilytapoihin. Usein järjestyssääntö on liitteenä tai kul-kee hoito- ja käyttösuunnitelman mukana rinnalla luettavana. Tässä hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei esitetä järjestyssääntöä, joten siten sen vaikutuk-sia luonnon virkistyskäyttöön ei voida arvioida.

On tärkeää, että Hossan kansallispuiston matkailu ja virkistyskäyttö on kes-tävää. Se palvelee luontoa ja ihmistä.

Reittien monikäyttöisyys on tärkeää, jotta reitit palvelevat mahdollisimman laajasti ja hyvin ulkoilijoita. SFS standardi 4424 Ulkoilun ja liikunnan merkit on parhaillaan uudistettavana ja siihen tulee myös monikäyttöä ohjaavia merkkejä. Kun ihmiset tietävät oman paikkansa reitillä ja sen, että sillä voi kohdata eri tavoin liikkuvia, ristiriidat vähenevät ja turvallisuus lisääntyy.

On hienoa, että Metsähallitus lupaa hoito- ja käyttösuunnitelmassa huoleh-tia osaltaan Hossan alueen vetovoimaisuudesta. Tavoitteena suunnitelman mukaan on, että ”Hossan matkailullinen vetovoima kasvaa ja sen matkailu-käytön tuottamat paikallistaloudelliset vaikutukset sekä kansallispuiston kä-vijöilleen tuottamat terveyshyödyt kasvavat”.

Valtakunnallisena ulkoilujärjestönä kannustamme kehittämään Hossan kan-sallispuiston aluetta virkistyskäyttäjien helmeiksi. Alueella on potentiaalia niin maalla kuin vesilläkin tapahtuvaan retkeilyyn. Erilaisilla rakenteilla ja käytön ohjauksella voidaan luoda vetovoimaiset reitistöt ja palvelut ulkoili-joille. Suunnitelmassa jätetään paljon liikkumavaraa kehittää virkistyskäyt-töä kysyntää ja kulutusta vastaavaksi.

SUOMEN LATU

Toiminnanjohtaja, Eki Karlsson, puh. 044 328 3286